

Љиљана Стојановић
ВИБРАЦИЈЕ СВЕТЛОСТИ

Љиљана Стојановић
ВИБРАЦИЈЕ СВЕТЛОСТИ

Ljiljana Stojanović
VIBRATIONS OF LIGHT

Продајна галерија "Београд"

октобар-новембар 2016.
Београд

ЉИЉАНА СТОЈАНОВИЋ

Космичке теме

Без мића нема поезије, шо је урањање у вртлог непознатог

Чезаре Павезе (Cezare Pavezzi)

Увидом у догађаје на ликовној сцени у нашој средини током последње две деценије, Љиљана Стојановић спада међу најактивније савремене савремене – по излагачкој активности као резултату стваралачке страсти и изразитој потреби за Одговором: за комуникацијом гледалаца са њеним делима. Та потреба за разменом утисака не само када су њена дела упитању већ и стваралаштво других, очито је и кроз њено активно присуство на изложбама других уметника, њена отвореност за размене мишљења, за дружења, за учествовања у раду уметничких колонија... Посебно је значајно и за њу и за нашу савремену уметност, представљање на међународним манифестацијама широм света.

Овај податак не би био посебно значајан у неком другом историјском контексту који одликује висок стандард уметника, међунационална солидарност, одсуство политичких тензија у свету и комотност при техничкој организацији слања радова на све континенте.

Та Љиљанина страст и умеће живљења и у неподобним условима, свакако је условљена урођеним оптимизмом који је покреће пре свега као ствараоца. Она се бави графиком, цртежом, акварелом, фотографијом... Овај податак је значајан за њено графичко стваралаштво јер, свакако, има посредне утицаје на експресију дела...

Поводом бројних изложби Љиљане Стојановић, углавном графичких, већи број критичара су писали аналитичке осврте, неки од њих и више пута, по свој прилици због ближих контаката са уметницом, континуалног праћења развоја њеног стваралаштва и промена које су се догађале.

Њено стваралаштво одвијало се у циклусима у којима се бавила одређеним мотивима и које је обрађивала у различитим пластичким варијантама све док не би иссрпла „репертоар“ експресивних трансформација. Ти циклуси су именованы по мотивима: Тикве, Градови, Космички феномени, Зрачење енергија... Зависно од теоретског, односно, критичког приступа и индивидуалног начина интерпретације писаца, ови мотиви и садржаји су текстуално обрађивани у широком дијапазону,

с тим што су полазишта истоветна: из основних феноменолошких одређења. Пластичке анализе и поетске интерпретације зависиле су од устаљеног критичког инструментарија и поетичких склоности

сваког писца. Због значајних елаборација, обавезни смо на поименично набрањање: Срето Бишњак, Весна Тодоровић, Љиљана Ђинкул, Љиљана Ташић, Василије Сујић. На то нас обавезује и евентуална могућност понављања описа, начина интерпретације, феноменолошких одређења и њихове општости као метафора – као именитеља при нашем осврту. Поготову што је један број радова већ био излаган и спомињан у текстовима.

Од почетка осамдесетих година, паралелно са развојем нових уметничких појава, пре свега то су нео-експресионизам или Нова слика уз друге врсте реинтерпретација традиције, у београдској графици су се истакле неке групе стваралаца који су у оквирима заједничких ликовних одредница (пластичких, техничких, поетских) градили своје индивидуалне поетике и тиме презентовали и ширили уметничке домете такозваног Београдског круга.

Љиљана Стојановић припада групи графичара који се баве (макар у једној фази рада) космичким темама демонстрирајући изразиту сензибилност у начину израде, цртежу, техници, колориту, врсти подлоге за отисак... Да ли због префињене тактилности израде, патетичности и магијских примеса мотива, луксузног квалитета папира – све то води поетичности такозваног „женског писма“? Из наведених података из такве врсте стваралаштва, вероватно није случајна коинциденција да се међу овим ствараоцима истичу жене. Уметничка сродност је у наглашеној лирској поетици мотива као демонстрацији једног вида модерног романтизма и репрезентацији нове лирске симболичности.

Средином деведесетих година прошлог века у Салону Музеја савремене уметности у Београду, реализовано је неколико групних графичких изложби које су презентовале дела из одређених „проблемских кругова“, са намером да се припреми основа за антологијске изложбе дела из последњих деценија века. Међу њима је била и изложба под називом „Митолошке представе у новој графици“ (октобар – новембар 1995), у којој су били заступљени и радови Љиљане Стојановић која и даље наставља да редукује и варира симболичне мотиве из митолошког проседа.

У вези са поменутим ликовним карактеристикама, значајно је тумачење моћи мита у нашем „постмитском времену“, чиме се бавила Анита Сепили. Митолошка структура – преведена на категорије немитолошке свести у ствари је симболичка, па се симбол, може протумачити као резултат читања мита са позиција касније семиотичке свести... (Детаљније у каталогу поменуте изложбе).

Како тумачи Чезаре Павезе: „Без мита нема поезије... то је урањање у вртлог непознатог“.

Те 1995. године Љиљана Стојановић је била у фази еманциповања од претходних схематизованих призора имагинарних градова који су се као геометризовани систем знакова у непрекиданом низу

настављали у недоглед... Потом су силуетарни делови архитектуре као у сновијењу одлетели у простор Васионе; остали су само обриси – ободи у виду неправилних орнаменталних форми унутар којих је настао концентрични линеаризам, уз „доцтравање“ звездоликих „украса“ као наивизирана оптимистичка визија васинског простора, његове светlostи и tame...

Тако је једном специфичном поступношћу трансформације мотива уметница дефинитивно прешла у област космологије, што јој је нудило безбрзог могућности пластичког ритмовања, игре... Она непрестано ствара нове и нове варијанте сфероидног кретања, преламања, треперења, кружења, линеарног зрачења... Ту су примордијални универзални облици оптимистичке **спирале** и **лавиринта** као езотеричног појма ирационалности и хаоса. Ови мотиви се често налазе у делима многих стваралаца, па и оних са поменуте изложбе, али су различити начини интерпретације и постигнути нивои пластичке и поетске експресије.

У току грађења мотива спонтано су се наметали називи радова који и нама директно указују на њено тумачење и подстичу наш доживљај: *Врјлоџење*, 1999, линогравура, *Зраци*, 2005, суба игла, *Спирала*, 2005, суба игла, *Освајање спирале*, 2008, линорез, *Освајање квадрајса*, 2008, линорез, *Диск*, 2010, линорез на транспарентном пиринчаном папиру, *Умрежавање квадрајса*, 2010, линорез, *Спирално вибраирање*, *Енергија јеранспаренйног*, линорез на ручно прављеном папиру. Да би проверила експресију мотива без остављања своје рукописне тактилности урадила је неколико дигиталних принтова: *Врјлоз живојша*, 2014, линорез и дигитални принт, *Црћаши месецом*, 2015, чист дигитални принт... Но, уз све уважавање за постигнут визуелни ефекат атмосфере небеско плавих нијанси у касетираним екранским пољима у којима је у сваком центриран жути траг месечеве короне – као цртачки драгуљ, уметница је демонстрирала своју радозналост и умеће при коришћењу савремених техничких средстава, али је и себе и посматрача лишила уживања у тактилности и непосредности њеног рукописа при отискивању мотива са плоче. Као пример графичких квалитета, као резултат мануелног извођења, могу се издржити и три рада која се својом икоником донекле разликују од вртложних и линеарних „експлозија“, да би се проток и догађаји у Космосу приказали као кружно кретање симбола имагинарног писма или се у низовима развијају на плочи – листу као трагови догађаја у васиони и галаксији којој ми припадамо: *Запис*, 2005, резерваш висока штампа, *Сунчев запис*, 2012, резерваш, бакропис, суба игла и *Сунчев запис II*, 2012, резерваш, висока штампа. У ткиво ових радова „уцртан“ је сав патос теме о Пролазном и Трајном...

Своју енергију, радозналост и инвентивност уметница демонстрира већ и следећим радовима, у разиграним кружним фомама које стреме зракастом средишту – срцу енергетског поља. Преко различитих колористичких варијанти овог мотива она исказује своју радост Стварања: *Освајање и Освајање II*, 2013, линогравура, висока штампа.

Да би поље свога стваралаштва проширила по простору (галерије) Љиљана Стојановић се упустила у формирање фризова спајањем принтова из свог разноврсног репертоара космичких тема, који се сада пружају као фризови на зидовима или као завесе слободно висе у ваздуху и лелујањем производе поред пластичког и физичко **треперење и кретање** – што и јесте основно одређење и садржај њених мотива. Монокромни сиви сегменти неког космичког линеарног система и спиралног вртлога, иницирају безграница дешавања у Космосу која ми само повремено и само делимично видимо: *Добре вибрације*, 1999, суба игла, дужина 150 см. Призоре безбрзних галактичких вртложења уметница је спојила као низ касетираних делова, колористички варираним зелено – плавим пољима из којих избија жута светлосна подлога – као енергија која је главни чинилац те ликовне физикотеологије или Обожења: *Покрећање језгра*, 2009/2010, линорез, дужина 445 см.

За уметнику нема краја ИГРИ, те од различитих форми са истим садржајем формира фриз – као декоративну разнобојну ниску спиралних, цветоликих, звездоликих облика, светлосних шрафура, до визија светлосног праска: *Трансмутиације II*, 2010, линорез, дужина 175 см. Та сензитивна, фражилна дела добила су пандан у једном дигиталном принту *Peg*, 2011, дужине 175 см где свако квадратно поље носи по једну (фото)слику која представља призор за себе. Целокупни аранжман сугерише неке микро или макро призоре виђене преко микроскопа или телескопа – као детаљи, као научни прикази света оком несагледивих...

Љиљана Стојановић у свим графичким техникама демонстрира велико занатско умеће и извођачку креативност у постигнутују лирској поетичности, уз адекватну иконику и врхунски сензибилитет за графичку материју. У томе често велики допринос даје графичка подлога – отисак на ручно рађеном папиру који она, најчешће, сама израђује; његова густина, провидност, транспарентност колористичких честица од различитих материја које убацују у пулпу током процеса израде. То је саставни део њене умешности, радозналости и маштовитости при стварању разноврсних и разнобојних структура папира који постаје равноправан пластички елеменат у експресији графичке слике.

Љиљана Слијепчевић

Београд, avgust 2016.

Биографија

Љиљана Стојановић рођена је 1955. године у Јубљани. Дипломирала на Одсеку графике Факултета примењених уметности у Београду 1979. године. Завршила постдипломске студије на Одсеку графике Факултета ликовних уметности 1982. године у Београду. Члан УЛУСа од 1980. године. Члан УЛУПУДСа од 2011. године у звању истакнутог уметника.

E-mail: ljika.stojanovic@gmail.com

Награде :

1982. Награда Кабинета графике ЈАЗУ на 12. изложби југословенске графике, Загреб; Награда за графику на изложби Београд инспирација сликарa, Београд; Награда за графику на ХХ ликовним сусретума, Суботица; 1983. Откупна награда за графику на II бијеналу Милена Павловић Барилли, Пожаревац; 1990. Откупна награда НИРО Дечје новине на I бијеналу Графика у Србији, Београд; 1991. Златно перо Политиконог забавника на 33. Златном перу Београда; 1995. Откупна награда на II међународној изложби мале графике, Лесковац; 1996. Награда за графику на 37. Октобарском салону, Београд; Откупна награда Хемофарма на Изложби мале графике, ГК, Београд; 1999. Похвала на Међународној изложби ЕХ ЛИБРИСА 800 година Хиландара, Београд; Златна игла на 80. Пролећној изложби УЛУСа, Београд; I награда на IV међународној изложби мале графике, Лесковац; 2002. Мали Печат Галерије ГК, Београд; 2009. Диплома II бијенала цртежа Србије, Историјски архив, Панчево; 2010. I награда за цртеж, Галерија 107, Земун; Диплома на Трећем међународном бијеналу Ех либрис ДУНАВ 2010. Историјски архив, Панчево; 2011. Плакета 43. мајске изложбе УЛУПУДСа, Креативна кошница, МПУ, Београд; 2012. I награда за акварел на II међународном бијеналу акварела, Галерија А, Београд

Самосталне изложбе:

1981. ГРОЖЊАН, Галерија Балота; 1982. БЕОГРАД, Галерија Графички колектив; 1983. НОВИ ПАЗАР, Народни музеј; БЕОГРАД, Галерија КНУ; КРАГУЈЕВАЦ, Мали ликовни салон; 1984. ЧАЧАК, Ликовни салон Дома културе; 1985. КРАЉЕВО, Народни музеј; НИШ, ГСЛУ, Салон 77; 1986. ПОЖАРЕВАЦ, Народни музеј; БЕОГРАД, Галерија ГК; 1987. ВРАЊЕ, Галерија културног центра; БЕОГРАД, Београдско читалиште; 1988. ЧАЧАК, Ликовни салон Дома културе; 1989. БАР, Умјетничка галерија; УЛЦИНЬ, Улцињски музеј; ТИВАТ, Галерија; 1991. БЕОГРАД, Галерија Културног центра; БЕОГРАД, Галерија Минима; 1996. БЕОГРАД, Галерија УЛУСа; ЧАЧАК, Ликовни салон Дома културе; 1997. БЕОГРАД, Галерија ГК; 1999. БЕОГРАД, Галерија Глас; 2000. ЛЕСКОВАЦ, Галерија Сунце; БЕОГРАД, Галерија ГК; 2006. НИШ, ГСЛУ, Салон 77; ЧАЧАК, Галерија РИСИМ; БЕОГРАД, Галерија СУЛУ; 2008. ЈАНГОН, Мјанмар; БЕОГРАД, Галерија београдске тврђаве; НОВИ БЕОГРАД, Блок галерија; 2010. БЕОГРАД, Центар за графику АКАДЕМИЈА; 2011. ПАНЧЕВО, Фојаје Културног центра; НОВИ БЕОГРАД, Галерија СКЦ; НОВИ БЕОГРАД Сава Центар, Арт Галерија; 2012. НОВИ САД, Мали ликовни салон; БЕОГРАД, Галерија Сингидунум; БЕОГРАД, Галерија УЛУС; 2013. БЕОГРАД, Продајна галерија Београд, ауторски пројекат Весне Тодоровић; ЧАЧАК, Ликовни салон Дома културе

Колективне изложбе/ избор

1981. Yugoslavian Print, University of Maryland, САД; 1987. 17. International Biennial of Graphic Art, Јубљана; Савремена југословенска графика, Москва, Минск, Тбилиси, Таљин; 1988. Југословенска графика, Буенос

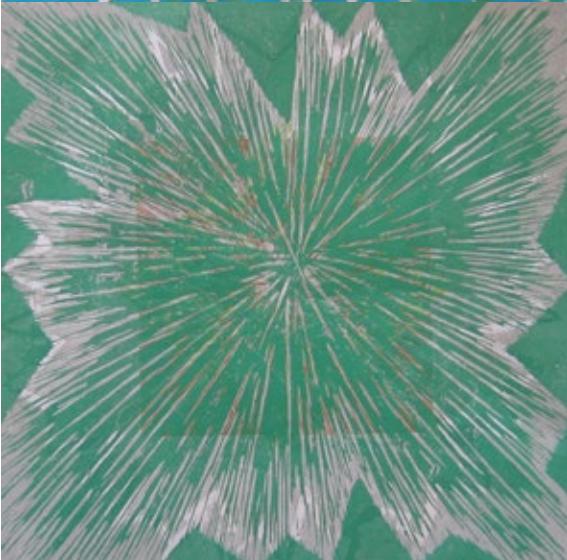
Аирес; International Print Exhibition Miniature 4, Фредрикштат, Норвешка; 1989. 18. International Biennial of Graphic Art, Јубљана; Nineth Norwegian International Print Triennial, Фредрикштат, Норвешка; 1990. Yugoslav Graphic Art, Now, Сеул, Јужна Кореја; Grafica Jugoslava, 2-a biennale Alberto Martini, Одерзо, Италија; 1990 – 1993. Color and Form: Graphic Art from Yugoslavia, Meridian Haus International, Вашингтон; Мемфис; Шипенсбург; Райд Сити; Каспер; Хонолулу, САД; 1991. 19. International Biennial of Graphic Art, Јубљана; Sixth International Print Biennale, Варна, Бугарска; 1992. Tenth Norwegian International Print Triennale, Фредрикштат, Норвешка; 1993. Seventh International Print Biennale, Варна, Бугарска; I e Internationale Grafiek Biennale, Мастихт, Холандија; 1994. International Triennial of Graphic Art, Битола, Македонија; Dialoghi - artisti della ex Yugoslavia, Порденоне, Италија; Troisieme, Triennale Mondiale d'Estamps petit format, Шамалијер, Француска; Међународни бијенале графике Београд 94; 1995. 21. International Biennial of Graphic Art, Јубљана, Словенија; 1996. 4. Бијенала графике Београд 96; 1997. 2. International Triennial of Graphic Art, Битола, Македонија; 9. International Print Biennial, Варна, Бугарска; 1998. Second International Triennial of Graphic Arts, Софија, Бугарска; 5. Бијенала графике Београд 98; International Miniature Print Exhibit MIG 98, Барселона, Шпанија; Cent Graveurs pour un Centenaire, Намур, Белгија; European Ex Libris Meeting 98, Zen Ex Libris Triennial, Братислава, Словачка; 1999. - 5. International Biennial of Drawing and Graphic Arts, Ђер, Мађарска; 10. International Print Biennial, Варна, Бугарска; 2000. - El Arabol, International Exhibition of Ex Libris, Гвадалупе, Мексико; 3. International Triennial of Graphic Art, Битола, Македонија; 2001. III Festival de Gravura de Evora, Португал; XIII BIENAL De San Juan del Grabado Latino americano y del Caribe, Salon Internacional, Порторико; 2003. Mostra Internazionale di EX LIBRIS, Museo CIVICO di Brunico, Италија; 4th Egyptian International Print Triennale, Каиро, Александрија, Египат; 4. International Graphic Triennial, Битола, Македонија; 2005. Graphic Print Exhibition, The Belgrade School of Graphic Art, Дамаск, Сирија; 2006. Mondial de Lestampe et de la Gravure originale, 7e Triennale de Chamalières, Француска; 2007. Serbian Contemporary Fine Arts, National Museum, Јаңгон, Мјанмар; VIII International Graphic Art Biennial, Сува игла, Ужице; 2008. Small Graphic Forms, Будимпешта, Мађарска; 2009. IX International Graphic Art Biennial, Сува игла, Ужице; Serbia en la Acuarela Contemporanea, Museo Nacional de la Acuarela, Којокан, Мексико; Отисак времена, 60 година ГК, Ксиан, Кина; 6th EVORA Printmaking Festival 2009, Евора, Португал; 2010. Пергамент Србија, UNESCO, Париз, Француска; Трећи међународни бијенале Ex libris ДУНАВ 2010, Панчево; 2011. Прво међународно тријенале графике, Београд; 14. Анале Бих цртежа, Mostar Grand Prix 2011, Бих; 46. Златно перо, 11. међународни бијенале илустрације, Београд; 2012. Други међународни бијенале акварела, Галерија А, Београд; X Biennial International de la Acuarela, EL MUSEO NATIONAL DE LA ACUARELA "ALFREDO GUATI ROJO", Сиудад де Мексико, Мексико; 2013. 17th International Print Biennial, Варна, Бугарска; 6th International Biennial Exhibition Smal Graphic, Тетово, Македонија; 2014. 15th International Triennial of Small Graphic Forms, Лођ, Польска; Друго међународно тријенале графике, Београд; 2016. OSTEN Biennial of Drawing, Скопље, Македонија

Радови се налазе у збиркама музеја: Народни музеј, Београд; МСУ, Београд; Музеј града Београда, Музеј савремене уметности Војводине, Нови Сад; Brunico Graphic Museum of Art, Италија; National Museum Yangon, Мјанмар; ГСЛУ Ниш; Народни музеј, Краљево; Кабинет графике ЈАЗУ, Загреб; Народни музеј, Пожаревац, Савремена галерија, Зрењанин... и многобројним приватним колекцијама у земљи и иностранству.

Трансмутијације II / линорез

Transmutations II / linocut

2010, 175 x 25 cm

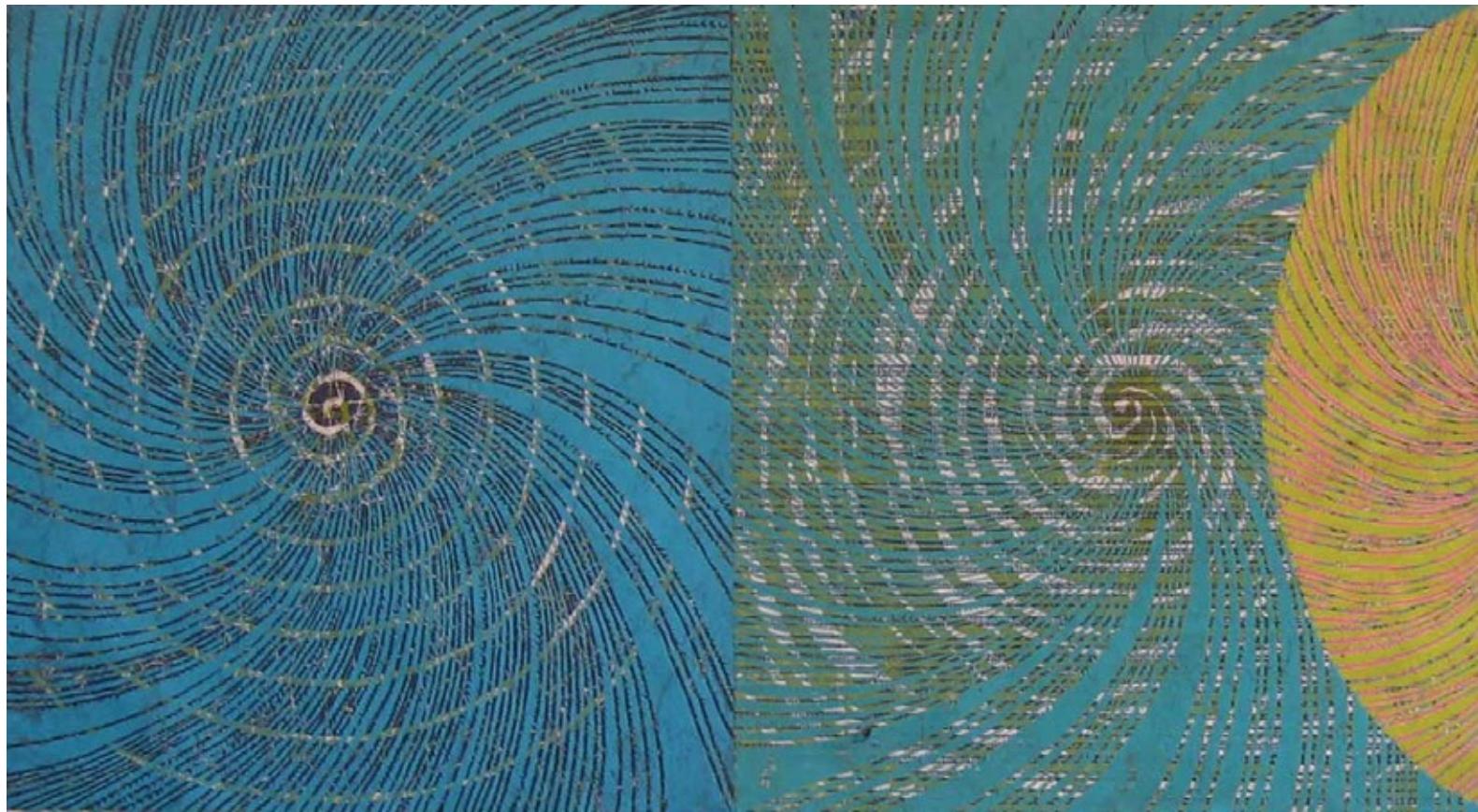
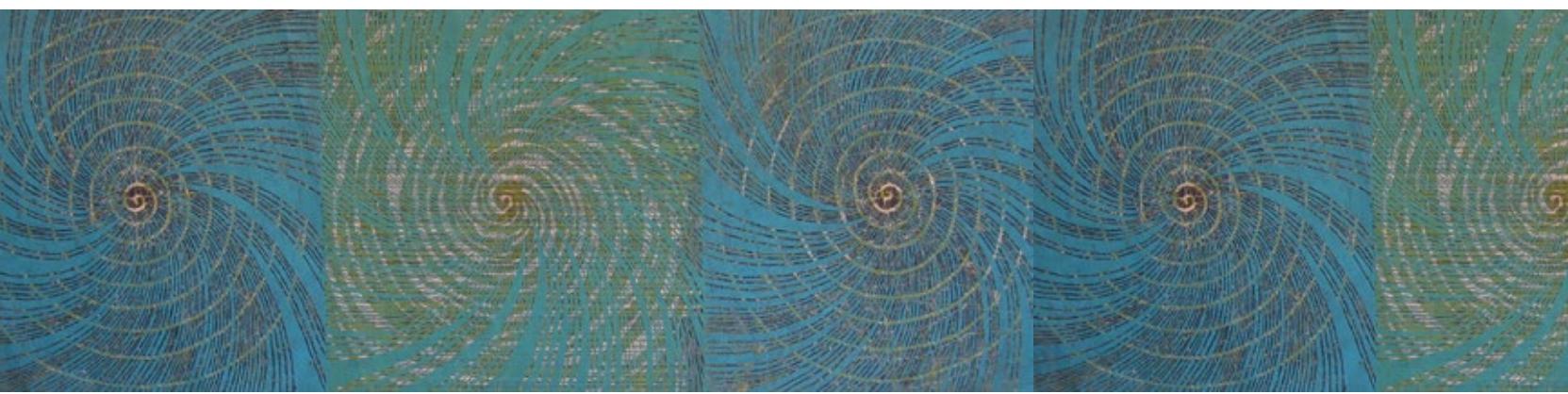

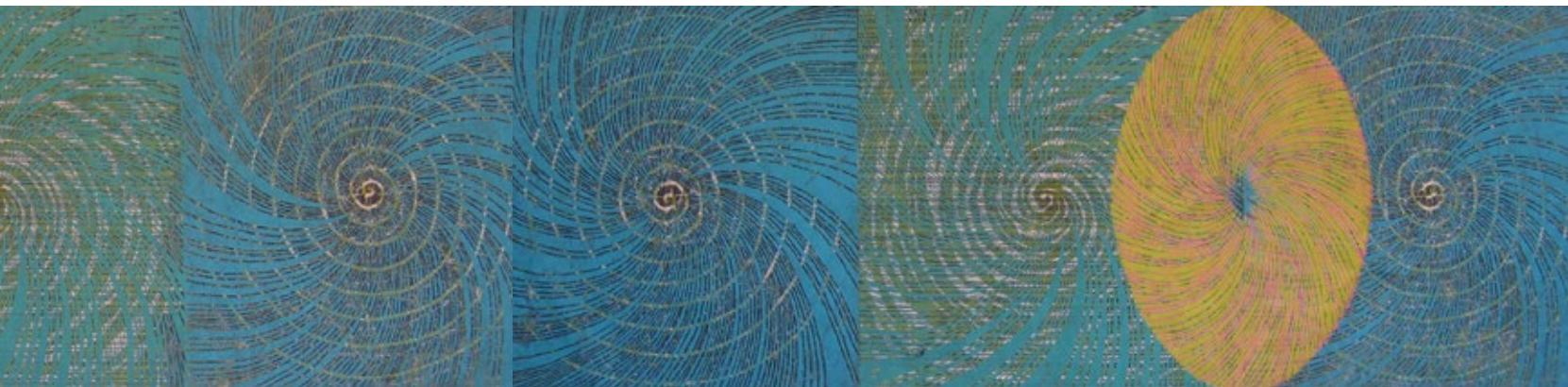
Трансмутијације II

Transmutations II

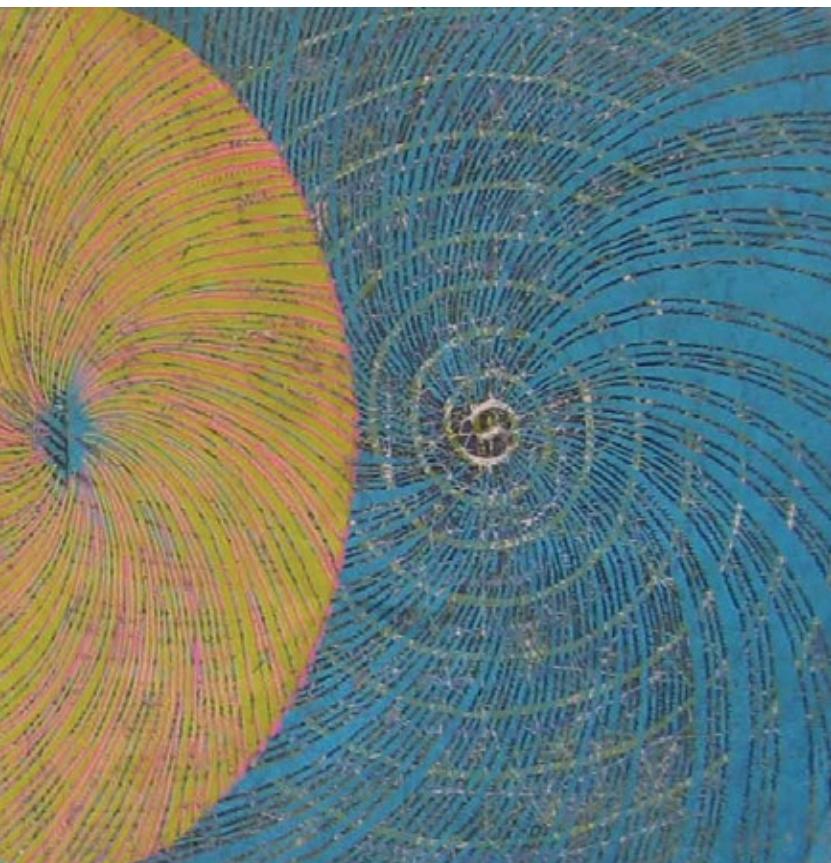
детаљ / detail

Покретање језгра / линорез
Movement of the Nucleus / linocut
2010, 445 x 50 cm

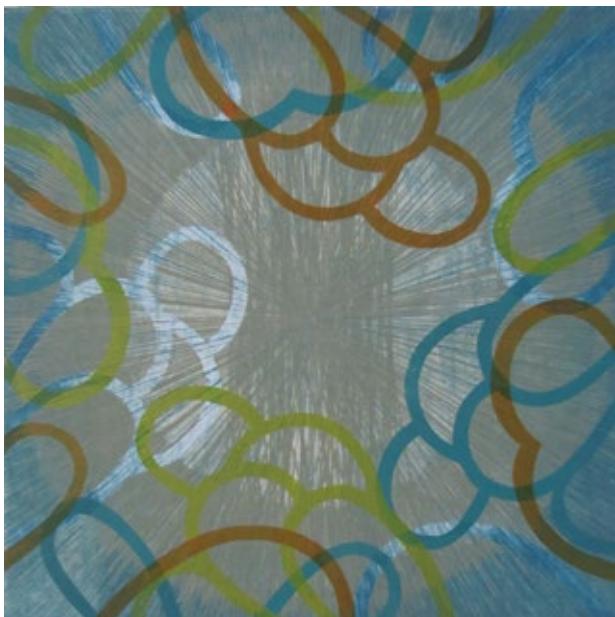
Покретање језгра
Movement of the Nucleus
детаљ / detail

Спирално вибраирање / линорез на ручно прављеном папиру
Spiral Vibrations / linoquat on handmade paper
1999, 40 x 40 cm

Освајање II / линогравура, висока штампа
Mastering II / linoengraving, relief printing
2013, 50 x 50 cm

Освајање / линогравура, висока штампа
Mastering / linoengraving, relief printing
2013, 50 x 50 cm

Освајање квадраша / линорез
Mastering the Square / linocut
2008, 50 x 50 cm

Biography

Ljiljana Stojanović was born in Ljubljana (1955). She graduated from the Faculty of Applied Arts in Belgrade, Department of Graphic Art (1979). Completed her MA studies at the Faculty of Fine Arts in Belgrade, Department of Graphic Art (1982). Has been a member of ULUS (Association of Fine Artists of Serbia) since 1980 and ULUPUDS (Applied Artists and Designers Association of Serbia) since 2011. Has the status of a prominent artist.

E-mail: ljika.stojanovic@gmail.com

Awards/Prizes:

1982 - Award of the Department of Prints and Drawings of JAZU at the 12th Exhibition of Yugoslav Prints, Zagreb, Croatia; Award for Best Print at the exhibition Belgrade Inspiration of Artists, Belgrade; Award for Best Print at the 20th Fine Arts Encounters, Subotica; 1983 - Purchase Prize for Best Print at the 1st Milena Pavlović Barilli Biennial, Požarevac, Serbia; 1990 - Purchase Prize of NIRO Dečije novine at the 1st Print Biennial in Serbia, Belgrade; 1991 - Golden Pen Award of Politikin zabavnik at the 33rd Golden Pen of Belgrade; 1995 - Purchase Prize at the 2nd International Exhibition of Small Prints, Leskovac, Serbia; 1996 - Awards for Best Print at the 37th October Salon, Belgrade, Serbia; Hemofarm Purchase Prize at the Exhibition of Small Prints, Grafički Kolektiv (Graphic Collective), Belgrade; 1999 - Honorable Mention at the EX LIBRIS International Exhibition 800 Years of Hilandar Monastery, Belgrade, Serbia; Golden Needle at the 80th Spring Exhibition of ULUS, Belgrade, Serbia; First Prize at the 4th International Exhibition of Small Prints, Leskovac, Serbia; 2002 - Small Seal of Grafički Kolektiv (Graphic Collective), Belgrade, Serbia; 2009 - Diploma at 2nd Biennial of Serbian Drawing, Historical Archives, Pančevo, Serbia; 2010 - First Prize for Drawing, Gallery 107, Zemun, Serbia; Diploma at the 3rd International Biennial Ex Libris DUNAV 2010, Historical Archives, Pančevo, Serbia; 2011 - Plaque of 43rd ULUPUDS May Exhibition, Creative Beehive, Museum of Applied Art, Belgrade, Serbia; 2012 - First Prize for Watercolor at the 2nd International Watercolor Biennial, A Gallery, Belgrade, Serbia.

Solo shows

1981 - GROŽNJAN, Galerija Balota; 1982 BEOGRAD, Galerija Grafički kolektiv; 1983 - NOVI PAZAR, Narodni muzej; BEOGRAD, Galerija KNU; KRAGUJEVAC, Mali likovni salon; 1984 - ČAČAK, Likovni salon Doma kulture; 1985 - KRALJEVO, Narodni muzej; NIŠ, GSLU, Salon 77; 1986 - POŽAREVAC, Narodni muzej; BEOGRAD, Galerija GK; 1987 - VRANJE, Galerija kulturnog centra; BEOGRAD, Beogradsko čitalište; 1988 - ČAČAK, Likovni salon Doma kulture; 1989 - BAR, Umjetnička galerija; ULCINJ, Ulcinjski muzej; TIVAT, Galerija; 1991 - BEOGRAD, Galerija Kulturnog centra; BEOGRAD, Galerija Minima; 1996 - BEOGRAD, Galerija ULUSA; ČAČAK, Likovni salon Doma kulture; 1997 - BEOGRAD, Galerija GK; 1999 - BEOGRAD, Galerija Glas; 2000 LESKOVAC, Galerija Sunce; BEOGRAD, Galerija GK; 2006 - NIŠ, GSLU, Salon 77; ČAČAK, Galerija RISIM; BEOGRAD, Galerija SULUJ; 2008 - JANGON, Mjanmar; BEOGRAD, Galerija beogradske tvrđave; NOVI BEOGRAD, Blok galerija; 2010 - BEOGRAD, Centar za grafiku AKADEMIJA; 2011 - PANČEVO, Foaje Kulturnog centra; NOVI BEOGRAD, Galerija SKC; NOVI BEOGRAD Sava Centar, Art Galerija; 2012 - NOVI SAD, Mali likovni salon; BEOGRAD, Galerija Singidunum; BEOGRAD, Galerija ULUS; 2013 - BEOGRAD, Prodajna galerija Beograd, autorski projekat Vesne Todorović; ČAČAK, Likovni salon Doma kulture

Group exhibitions – a selection

1981 - Yugoslavian Print, University of Maryland, USA; 1987 - 17. International Biennial of Graphic Art, Ljubljana; Savremena jugoslovenska grafika, Moskva, Minsk, Tbilisi, Taliin; 1988 - Jugoslvenska grafika, Buenos Aires; International Print Exhibition Miniature 4, Fredrikstad, Norway; 1989 - 18. International Biennial of Graphic Art, Ljubljana; Nineth Norwegian International Print Triennial, Fredrikstad, Norway; 1990 - Yugoslav Graphic Art, Now, Seul, Korea; Grafica Jugoslava, 2-a biennale Alberto Martini, Oderzo, Italy; 1990 - 1993 - Color and Form: Graphic Art from Yugoslavia, Meridian Haus International, Washington; Memphis; Shippensburg; Rapid City; Casper; Honolulu, USA; 1991 - 19. International Biennial of Graphic Art, Ljubljana; Sixth International Print Biennale, Varna, Bulgaria; 1992 - Tenth Norwegian International Print Triennale, Fredrikstad, Norway; 1993 - Seventh International Print Biennale, Varna, Bulgaria; I e Internationale Grafiek Biennale, Maastricht, Holland; 1994 - International Triennial of Graphic Art, Bitola, Macedonia; Dialoghi - artisti della ex Jugoslavia, Pordenone, Italy; Troisieme, Triennale Mondiale d'Estampes petit format, Chamaliers, France; Međunarodni bijenale grafike Beograd 94; 1995 - 21. International Biennial of Graphic Art, Ljubljana, Slovenija; 1996 - 4. bijenale grafike Beograd 96; 1997 - 2. International Triennial of Graphic Art, Bitola, Macedonia; 9. International Print Biennial, Varna, Bulgaria; 1998 - Second International Triennial of Graphic Arts, Sofia, Bulgaria; 5. bijenale grafike Beograd 98; International Miniature Print Exhibit MIG 98, Barcelona, Espana; Cent Graveurs pour un Centenaire, Namur, Belgique; European Ex Libris Meeting 98, Zen Ex Libris Triennial, Bratislava, Slovak Republic; 1999 - 5. International Biennial of Drawing and Graphic Arts, Györ, Hungary; 10. International Print Biennial, Varna, Bulgaria; 2000 - El Arabol, International Exhibition of Ex Libris, Guadalupe, Mexico; 3. International Triennial of Graphic Art, Bitola, Macedonia; 2001 - III Festival de Gravura de Evora, Portugal; XIII BIENAL De San Juan del Grabado Latino americano y del Caribe, Salon Internacional, Puerto Rico; 2003 - Mostra Internazionale di EX LIBRIS, Museo CIVICO di Brunico, Italia; 4th Egyptian International Print Triennale, Cairo, Aleksandria; 4. International Graphic Triennial, Bitola, Macedonia; 2005 - Graphic Print Exhibition, The Belgrade School of Graphic Art, Damascus, Syria; 2006 - Mondial de Lestampe et de la Gravure originale, 7e Triennale de Chamalieres, France; 2007 - Serbian Contemporary Fine Arts, National Museum, Yangon, Myanmar; VIII International Graphic Art Biennial, Dry Point, Užice; 2008 - Small Graphic Forms, Budapest; 2009 - IX International Graphic Art Biennial, Dry Point, Užice; Serbia en la Acuarela Contemporanea, Museo Nacional de la Acuarela, Coyoacan, Mexico; Otišak vremena, 60 godina GK, Xian, Kina; 6th EVORA Printmaking Festival 2009, Evora, Portugal; 2010 - Pergament Srbija, UNESCO, Paris; Treći međunarodni bijenale Ex libris DUNAV 2010, Pančevo; 2011 - Prvo međunarodno trijenale grafike, Beograd; 14. Anale BiH crteža, Mostar Grand Prix 2011, BiH; 46. Zlatno pero, 11. međunarodni bijenale ilustracije, Beograd; 2012 - Drugi međunarodni bijenale akvarela, Galerija A, Beograd; X Bienal International de la Acuarela, EL MUSEO NACIONAL DE LA ACUARELA "ALFREDO GUATI ROJO" Ciudad de Mexico, Mexico; 2013 - 17th International Print Biennial, Varna, Bugarska; 6th International Biennial Exhibition Smal Graphic, Tetovo, Macedonia; 2014 - 15th International Triennial of Small Graphic Forms, Lod, Poland; Drugo međunarodno trijenale grafike, Beograd; 2016 - OSTEN Biennial of Drawing, Skopje, Macedonia

Her artwork is in the following museum collections: National Museum, Belgrade, Serbia; Museum of Contemporary Art, Belgrade, Serbia; Museum of Contemporary Art of Vojvodina, Novi Sad, Serbia; Brunico Graphic Museum of Art, Italy; National Museum Yangon, Myanmar; Gallery of Contemporary Fine Art, Niš, Serbia; National Museum, Kraljevo, Serbia; Department of Prints and Drawings of JAZU, Zagreb, Croatia; National Museum, Požarevac, Serbia; Contemporary Gallery, Zrenjanin, Serbia ... and in numerous private collections at home and abroad.

Ljiljana Stojanović

Cosmic Themes

Without myth there is no poetry, it is submerging into the vortex of the unknown.

Cezare Pavese

An insight into our fine art scene in the last two decades shows that Ljiljana Stojanović is one of the most active participants whose passion for creating inspires her exhibition activity and a pronounced need for Feedback: on the viewer's communication with her art. That need to exchange impressions, not only on her work but also on the work of other artists, is obvious in her active presence at the exhibitions of other artist, her openness for an exchange of thoughts, for interaction, for participating in the work of art colonies... Her participation in international art events worldwide is specially important for her and our contemporary art.

This fact would not be specially significant if we lived in some other historical context characterized by artists' high living standard, international solidarity, lack of political tensions and a situation where dealing with the technical organization of sending artwork to all continents would not be a feat.

Ljiljana's passion and the art of living under difficult conditions is certainly the result of an innate optimism that drives her primarily as an artist. Her body of work includes printmaking, drawing, watercolor, photography ... This fact is important for her printmaking because it undoubtedly has an indirect influence on the artistic expression of her works ...

Due to Ljiljana Stojanović's many exhibitions, mostly of prints, many critics wrote analytical reviews, some of them several times, probably because they were acquainted with the artist and continually followed her artistic development and the changes that took place. Her oeuvre unfolded in cycles of certain motifs that she rendered in different plastic variations until she would use up the "repertoire" of expressive transformations. The cycles were named according to their motifs: *Squash, Cities, Cosmic Phenomena, Radiation of Energy* ... Depending on the theoretical, that is, critical approach and reviewer's own interpretation, these motifs and the subject matter have been extensively covered by texts, however the starting points where always the same: from the basic phenomenological definitions. Plastic analysis and poetical interpretations depended on the established critical instruments and poetic affinity of each writer. Due to these significant elaborations on Ljiljana Stojanović's art, we feel the reviewers should be named: Sreto Bišnjak, Vesna Todorović, Ljiljana Činkul, Ljiljana Tašić, Vasilije Sujić. We are also obligated to do so because there may be a possibility of

repeating the descriptions, modes of interpretations, phenomenological definitions and their generality as a metaphor – as a denominator in our review. Even more so since a number of her works have already been exhibited and critically written about.

Since the beginning of the eighties, simultaneously with the development of new artistic trends, primarily Neo-Expressionism or the New Image Painting together with other art movements that reinterpreted tradition, new groups of artists rose to prominence on the Belgrade printmaking scene that within the framework of common fine art characteristics (plastic, technical, poetic) built their individual poetics and thus represented and broadened the artistic scope of the Belgrade Circle.

Ljiljana Stojanović belongs to the group of printmakers who deal with cosmic themes (at least in one phase of their work) demonstrating a distinct sensitivity in the rendering, drawing, technique, colors, kind of matrix used for printing ... Do the refined tactility of the execution, the patheticity and tinge of magic motifs, the luxurious quality of paper all lead to the poetics of the so called "*écriture féminine*" ("feminine writing")? Considering all said, it is probably no coincidence that women stand out among the artists who produce this kind of art. The artistic affinity can be seen in the pronounced lyrical poetics of the motifs as a demonstration of a kind of modern romanticism and representation of new lyrical symbolism.

In the middle of the nineties of the last century, a few group exhibitions of prints were showcased in the Salon of the Museum of Modern Art in Belgrade that presented prints dealing with "problematic cycles" whose intention was to prepare the basis for an anthological exhibition of works from the last decade of the twentieth century. Among them was the exhibition titled "*Mythological Images in New Prints* (October – November 1995) showing Ljiljana Stojanović's works that continued to reduce and vary the symbolic motifs from the mythological artistic procédé.

Anita Seppilli gave a significant interpretation of the power of myth in our "post mythological times" that is connected with the mentioned fine arts characteristics. The mythological structure – translated into a category of the non mythological consciousness is actually symbolic, thus the symbol may be interpreted as a result of reading the myth from the position of a late semiotic awareness ... (for more detail see the catalogue of the mentioned exhibition.)

As Cesare Pavese explicates: "Without myth there is no poetry ... it is submerging into the vortex of the unknown".

In 1995, Ljiljana Stojanović was in the phase of emancipating her art from the previous schematic images of imaginary cities that went on indefinitely as a geometric system of signs ... In that period the silhouette parts of the architecture, as in dream, flew into the Universe and only the

outlines remained – edges as irregular ornamental forms inside which concentric linearism was formed with the added drawing of starlike “decorations” as a naivitized optimistic vision of space in the Universe, its light and darkness ...

Thus, using a specific procedure by which she transformed the motifs, the artist definitively moved into the field of cosmology that offered countless possibilities for plastic rhythmization, play ...She repeatedly creates new variants of the spherical movement, refraction, twinkling, circling, linear radiation ... There are primordial universal forms of the optimistic **spiral** and **labyrinth** as esoteric concepts of irrationality and chaos. These motifs are often found in art and can be seen at the mentioned exhibition but different artists interpret them differently and they all achieve various levels of plasticity and poetic expression.

The titles of the works came spontaneously while constructing the motifs and they directly point to her interpretation and encourage our reception: *Whirling*, 1999, linoengraving, *Rays*, 2005, drypoint, *Spiral*, 2005, drypoint, *Mastering the Spiral*, 2008, linocut, *Mastering the Square*, 2008, linocut, *Disk*, 2010, linocut on transparent rice paper, *Networking the Square*, 2010, linocut, *Spiral Vibrating, Energy of the Transparent*, linocut on handmade paper. She made several digital prints in order to check the expressiveness of the motifs without her tactile handwriting: *The Vortex of Life*, 2014, linocut and digital print, *Drawing by the Moon*, 2015 digital print. However, although respecting the achieved visual effect of the atmosphere of sky blue hues in cassette like screen fields each with a centered yellow trace of the moon's corona – as a jewel of a drawing, the artist showed her curiosity and craftsmanship in using modern techniques but deprived herself and the viewer of the pleasure of the tactile and directness of her handwriting achieved when she prints the motifs from a matrix. We can also single out, as an example of graphic qualities that are a result of manual execution, three prints which by their iconicity somewhat differ from her vortex and linear “explosions” in order to show the flow and events in Cosmos as a circular movement of symbols of an imaginary writing system or how they unfold on the matrix – paper in series as traces of events in the universe and the galaxy we belong to: *Inscription*, 2005, reserveage, relief printing, *The Sun's Inscription*, reserveage, copper etching, drypoint and *Sun's Inscription II*, 2012, reserveage, relief printing. All the pathos of the themes dealing with Transience and Permanence are “inscribed” in the tissue of these drawings.

Ljiljana Stojanović demonstrates all her energy, wonder and inventiveness in the works that follow, in the playful circular forms that strive towards the radial center – the heart of the energy field. She shows the joy of creativity through different color variations of her prints: *Mastering* and *Mastering II*, 2013, reserveage, drypoint, relief printing.

In order to expand her creative field to the gallery space, Ljiljana Stojanović made friezes by linking prints from her diverse repertoire of cosmic themes that now line the walls as friezes or hang as curtains

freely in the air and by swaying produce besides the plastic a physical **quivering** and **movement** – that is the basic feature and subject matter of her motifs. Monochrome grey segments of some cosmic linear system and the spiral of the vortex , initiate endless happenings in Cosmos that we only occasionally and partially see: *Good Vibrations*, 1999, drypoint, 150 cm long. The artist joined the images of countless galactic vortexes into a series of parts packed into cassettes, in varied green - blue fields from which emanate the yellow illuminated base as the energy which is the basic ingredient of that visual physicotheology or the Deification: *Movement of the Nucleus*, 2009/2010, linocut 445 cm long.

The artist sees no reason to stop PLAYING, thus she creates a frieze from different forms with the same theme, as a decorative multicolored strand of spiral, flowerlike, star forms, light patterns all the way to vision of a light big bang: *Transmutations II*, 2010, linocut 175 cm long. These sensitive fragile works have their counterpart in a digital print *Red*, 2011, 175 cm long where each square field has one (photo) picture that represents an individual image. The whole arrangement suggests micro or macro images as seen through a microscope or telescope - as details, a scientific representations of the world seen through the eyes of the unforeseeable...

Ljiljana Stojanović shows great craftsmanship and creativity in all printing techniques while executing prints of lyrical poetics with an adequate iconicity and top sensibility for the graphic material. It is the printing surface that often contributes greatly – she very often prints on her own handmade paper; everything is important: the paper's density, transparency, transparency of the color particles made of different material she inserts into the pulp during the production process. It is an integral part of her craftsmanship, curiosity and imagination when creating diverse and multicored structures of paper that become plastic element with equal importance in the graphic expression of the image.

Ljiljana Slijepčević
Belgrade, August 2016

ИЗЛОЖБА РЕАЛИЗОВАНА СРЕДСТВИМА
СЕКРЕТАРИЈАТА ЗА КУЛТУРУ
ГРАДА БЕОГРАДА

ИЗДАВАЧ
ПРОДАЈНА ГАЛЕРИЈА «БЕОГРАД»
Косанчићев венац 19, Београд, Србија
Тел/факс 011 30 33 923
Тел 011 32 87 325
office@galerijabeograd.org
www.galerijabeograd.org

Главни и одговорни уредник
Михаило М. Петковић, директор

Кустос
Јелена Кривокапић

Уредник издања
Драгица Вуковић

Уметнички савет
Бранко Раковић
Александар Лека Младеновић
Горан Десанчић

Текст у каталогу
Љиљана Слијепчевић

Превод
Ванда Перовић

Дизајн
Жолт Ковач

Фотографија
Љиљана Стојановић

Штампа
Инстант систем, Београд

Тираж
150

EXHIBITION SUPPORTED BY
SECRETARIAT FOR CULTURE OF
THE CITY OF BELGRADE

PUBLISHER
GALLERY «BEOGRAD»
Kosančićev venac 19, Belgrade, Serbia
+ 381 11 30 33 923
+ 381 11 32 87 325
office@galerijabeograd.org
www.galerijabeograd.org

Editor-in-chief
Mihailo M. Petković, director

Curator
Jelena Krivokapić

Catalogue Editor
Dragica Vuković
Art Council
Branko Raković
Aleksandar Leka Mladenović
Goran Desančić

Text in Catalogue
Ljiljana Slijepčević

Translation
Vanda Perović

Design
Žolt Kovač

Photography
Ljiljana Stojanović

Printed by
Instant system, Belgrade

Print run
150

Унутрашње корице / Inner front cover

Диск / линорез

Disc / linocut

2010, 50 x 50 cm

Десно / Right

Зраци / сува игла

Rays / drypoint

2005, 30 x 30 cm

Последње корице / Back cover

Умрежавање квадраја / линорез

Networking the Square / linocut

2010, 50 x 50 cm

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

76.071.1:929 Стојановић Љ.(083.824)
76(497.11)"19/20"(083.824)

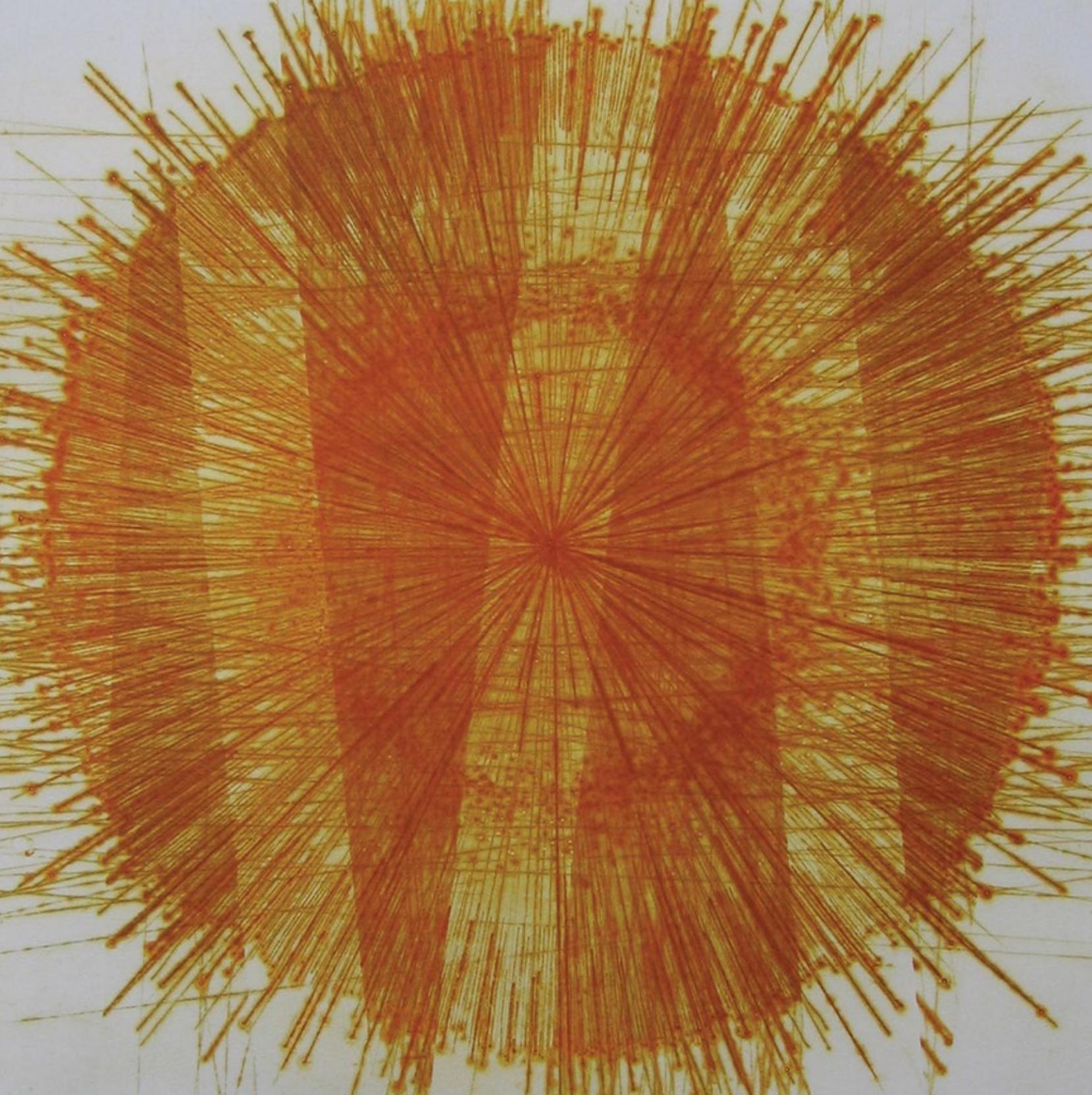
СТОЈАНОВИЋ, Љиљана, 1955-

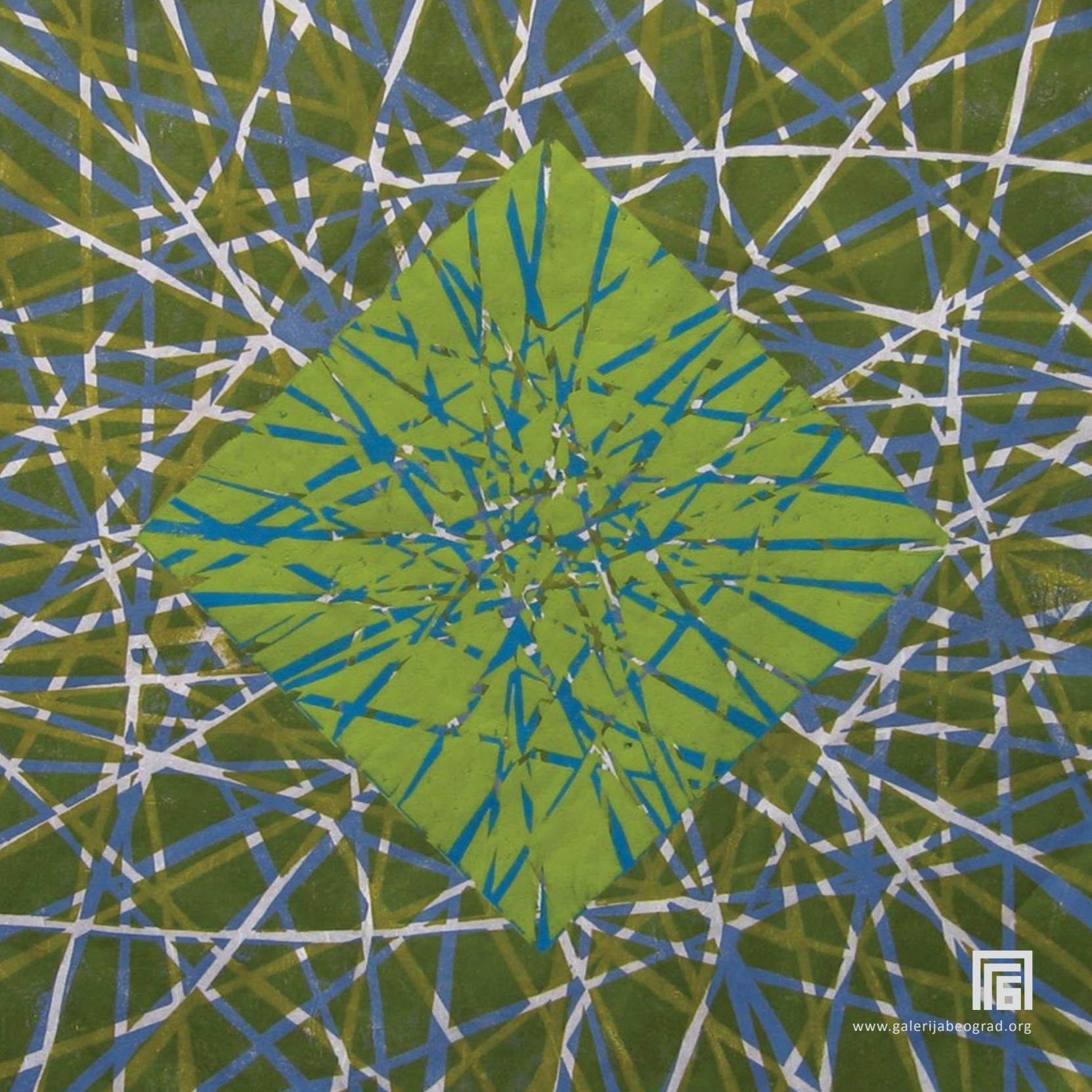
Љиљана Стојановић = Ljiljana Stojanović : вибрације светlosti = vibrations of light : Продајна галерија "Београд", октобар 2016. / [текст у каталогу Љиљана Слијепчевић = text in catalogue Ljiljana Slijepčević ; превод Ванда Перовић = translation Vanda Perović ; фотографија Љиљана Стојановић = photography Ljiljana Stojanović]. - Београд : Продајна галерија "Београд" = Belgrade : Gallery "Beograd", 2016 (Београд : Инстант систем). - [12] стр. : илустр. ; 22 x 22 см

Тираж 150. - Упоредо срп. текст и енгл. превод. - Биографија: стр. [4].

ISBN 978-86-6141-100-7

а) Стојановић, Љиљана (1955-) - Графике - Изложбени каталоги
COBISS.SR-ID 226480396

www.galerijabeograd.org